

इमे जीवेभ्यः परिधिं दधामि मेषां नु गादपरोऽर्थमेतम् ।

शतं जीवन्तु शरदः पुत्रचोर्त्तमृत्युं दधतां पर्वतेन ॥ १५ ॥

का° [२१.४.२४.] ग्रामश्मशानान्तरे मर्यादालोष्टं निदधातीमं जीवेभ्य इति । स्वनिवासग्रामस्य श्मशानस्य च मध्ये मर्यादालोष्टं मरुत्तरं मृत्खण्डमधुर्युरेव निदधाति ॥ मनुष्यदेवत्या त्रिष्टुप् संकसुकदृष्टा । जीवेभ्यः विद्यमानजत्वर्थमिमं परिधिं मर्यादां दधामि स्थापयामि कथमिति चेत् एषां जीवानां मध्ये अपरः कश्चित् नु क्षिप्रं वेदोक्तादायुषोऽर्वाक् एतमर्थं (14.) पितृलोकगमनलक्षणं कार्यमुद्दिश्य मा गात् मा गह्नुतु । एते जीवाः शतं शरदः जीवन्तु शतवर्षायुषो भवन्तु । किम्भूताः (15.) शरदः पुत्रचोः पुरु बद्धु अञ्जन्तीति पुत्रच्यः दानाध्ययनयागानुकूलाः । किं च (16.) पर्वतेन लोष्टेनैव मृत्युमन्तर्दधताम् मृत्युमन्तर्हितं कुर्वन्तु एते जीवाः ॥ १५ ॥

अग्रऽग्रायूष्णि पव° ॥ १६ ॥

का° [२१.४.२५.] आज्ञनाभ्यञ्जने कृत्वौपासनं परिस्तीर्य वारणान्परिधीन्परिधाय वारणेन सुवेणैकामाहुतिं जुहोत्यग्रऽग्रायूष्ण्यायुष्मानग्रऽइति । कज्जलादिना नेत्राञ्जनमाञ्जनम् तैलेन पादाञ्जनमभ्यञ्जनम् तद्वयं कृत्वा औपासनं कर्तुरावसथ्याग्निं दर्भैः परिस्तीर्य वारणावृक्षावयवांश्चतुरः परिधींश्चतुर्दिक्षु तूष्णीमेव परिधाय वारणेन सुवेणैकामाहुतिं जुहोति ऋद्धयेन । औपासनः प्रेतस्यैव तस्यैवाद्वारेण (17.) निरसनीयत्वादिति हरिस्वामिनः कर्तुरेवौपासने होमस्तस्यैकदेश-निरसनमिति कर्कादयः ॥ व्याख्याता [११.३८.] ॥ १६ ॥

आयुष्मानग्रे हविषा वृधानो घृतप्रतीको घृतयोनिरधि ।

घृतं पीत्वा मधु चारु गव्यं पितेवं पुत्रमभिरक्षतादिमात्स्वाहा ॥ १७ ॥

अग्निदेवत्या त्रिष्टुब्रैखानसदृष्टा । हे अग्ने तमेवम्भूत एधि भव किम्भूतः आयुष्मान् चिरंजीवी । तथा हविषा वृधानः वर्धतेऽसौ वृधानः बद्धुलं हन्द्सीति [पा° २.४.७३.] शानचि शपो लुक् । तथा घृतप्रतीकः घृतं प्रतीकं मुखं यस्य ।